

Maciej Borski

Wstęp

Roczniki Administracji i Prawa 15/2, 13-15

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WSTĘP

Drodzy Czytelnicy! Nie byłbym sobą, gdybym nie zaczął od spraw najbardziej dla mnie, całej Redakcji i dla wszystkich Autorów radosnych. Otóż redagowane przeze mnie czasopismo już po raz kolejny znalazło się na ogłoszonej 23 grudnia 2015 roku przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego liście punktowanych czasopism naukowych, uzyskując tym razem aż siedem punktów. Oznacza to zatem prawie podwojenie dotychczasowej ich liczby! Efekt ten nie byłby możliwy bez podjętych przez Redakcję działań związanych m.in. z indeksowaniem Roczników w następujących bazach naukowych: The Central European Journal Of Social Sciences and Humanities (CEJSH), Index Copernicus, Baz Hum, IC Journal Master List, ERIH PLUS. Należy wyrazić nadzieję, że Redakcja w dalszym ciągu będzie aktywnie działała na rzecz podwyższenia punktacji poprzez doprowadzenie do zwiększenia wskaźnika cytowalności, czy jeszcze mocniejszego zaistnienia na arenie międzynarodowej. W tym celu należałoby sukcesywnie zwiększać liczbę publikacji w językach kongresowych, do czego w tym miejscu wszystkich obecnych i przyszłych Autorów pragnę serdecznie zachęcić.

Kolejny już zeszyt wydawanych od niedawna w półrocznych odstępach czasu Roczników Administracji i Prawa stanowi zróżnicowany zbiór publikacji. Tak więc obejmuje on: artykuły; sprawozdania; recenzje oraz kronikę. Zastanawiając się nad wewnętrzną systematyką Roczników, doszedłem do przekonania, że nie należy stosować w ich ramach pewnego rodzaju specjalizacji, lecz biorąc pod uwagę misję czasopism takich jak Roczniki, prezentować maksymalnie szeroki wachlarz tematyczny (oczywiście mieszczący się w szeroko rozumianym nurcie prawno-administracyjnym), po to by prowadzony na ich stronach dyskurs naukowy okazał się jak najbardziej żywy, nie ograniczony do wąsko zakreślonych ram.

Bieżący numer periodyku jest jak zwykle bardzo bogaty treściowo. Tradycyjnie dominującym elementem są artykuły. Znalazły się tutaj opracowania poświęcone tematyce prawno konstytucyjnej, w tym bardzo ciekawy tekst dotyczący aktów prawa miejscowego. Autor zauważa w nim, że akty prawa miejscowego, nazywane często, zwłaszcza w doktrynie, przepisami porządkowymi, stanowią w znacznej mierze bazę prawną autonomii i efektywności struktur samorządowych, a tym samym kościec demokracji lokalnej. Zdaniem Autora dotychczasowa praktyka implikuje wiele pytań. Czy do ich przygotowania i przyjmowania przykładą się należyta wagę? Czy duże uprawnienia rządu, zarówno na etapie kreacji jednostek samorządu, jak i kontroli zgodności z prawem ich aktywności, nie osłabiają efektywności samorządu oraz demokracji lokalnej? Czy praktyka prawna, zwłaszcza w miastach na prawach powiatu, degradująca wielkie społeczności do statusu jednostek pomocniczych, nie deprecjonuje wielu walorów i zasad samorządu terytorialnego? Artykuł jest próbą udzielenia na te pytania odpowiedzi.

Opisywany zeszyt obejmuje także problematykę prawno-historyczną, reprezentowaną przez bardzo ciekawe opracowanie poświęcone zobowiązaniom prawnym księcia

Mieszka I wobec swoich drużynników w świetle kroniki Ibrahima ibn Jakuba. Tematem tego artykułu jest próba odpowiedzi na pytanie, czy władca Polan był w stanie sfinansować opisane przez Ibrahima ibn Jakuba zobowiązania. W ciągu ostatnich 20 lat dzięki badaniom archeologicznym udowodniono bowiem, że na pograniczu obecnej Małopolski i Górnego Śląska w okresie wczesnego średniowiecza wydobywano, a następnie wytapiało z rud ołowiu z domieszką srebra – ołów i srebro. Był to ważny element ekonomicznej potęgi państwa pierwszych Piastów. W świetle źródeł historycznych i wciąż poszerzającego się spektrum nowych źródeł archeologicznych można przyjąć, że władcę kraju nad Wisłą w przededniu ukonstytuowania się wczesnośredniowiecznego państwa, czego prawnym potwierdzeniem w ówczesnym systemie europejskim był chrzest księcia w 966 r., było stać na opisane w relacji obciążenia wobec najbliższej zbrojnej drużyny.

Bieżący numer Roczników podejmuje także problematykę prawnokarną. Godne polecenia jest niewątpliwie angielskojęzyczne opracowanie poświęcone historii katedry procesu karnego i kryminalistyki na wydziale prawa Uniwersytetu Lwowskiego. Szczególną uwagę autor poświęcił charakterystyce szkoły naukowej sądownictwa kryminalnego, naświetlił także działalność naukową najwybitniejszych uczonych prawników wydziału prawa w zakresie procesu karnego i kryminalistyki.

Nie można nie wspomnieć w tym miejscu także o problematyce prawa prywatnego reprezentowanej przez arcyciekawy anglojęzyczny artykuł dotyczący ochrony ubezpieczeniowej muzealiów wypożyczanych na wystawy czasowe. Autorka zwraca w nim uwagę, że umowa ubezpieczenia muzealiów wypożyczanych na wystawy czasowe nie musi być umową adhezyjną, czyli umową zawartą poprzez przystąpienie na podstawie narzuconych przez ubezpieczyciela ogólnych warunków ubezpieczenia. Sformułowanie wzorca umowy jest bowiem uprawnieniem ubezpieczyciela, a nie jego obowiązkiem, natomiast muzeum, wypożyczające zabytki, występujące jako ubezpieczony, ani też muzeum biorące muzealia – będące ubezpieczającym – nie musi się godzić na zawarcie umowy o treści z góry narzuconej przez zakład ubezpieczeń. Muzealia stanowią bowiem szczególnie przedmiot ochrony, wymagający indywidualnego uzgodnienia treści umowy ubezpieczenia tychże zabytków. W związku z tym warto pamiętać, że ochrona ubezpieczeniowa tylko wtedy ma sens, gdy jest to ochrona skuteczna.

W bieżącym numerze Roczników nie mogło także zabraknąć prawa pracy. Czytelnik znajdzie tutaj m.in. bardzo ciekawy tekst poświęcony różnym perspektywom postrzegania prawa do rokowań zbiorowych. Artykuł dotyczy różnic w podejściu do rokowań zbiorowych w liniach orzeczniczych Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Autorka wskazuje w nim na inspirowanie się ETPCz dorobkiem *quasi*-orzeczniczym organów kontrolnych MOP (Komitetu Wolności Związkowych oraz Komitetu Ekspertów). Podobne zjawisko inspiracji dorobkiem MOP widać jej zdaniem np. w orzecznictwie Sądu Najwyższego Kanady. Zróżnicowanie podejścia do rokowań zbiorowych jako prawa fundamentalnego ma szczególne znaczenie w obecnym okresie kryzysu ekonomiczno-społecznego w UE.

W imieniu Redakcji pragnę bardzo serdecznie podziękować recenzentom: prof. dr. hab. Leszkowi Mitrusowi (Uniwersytet Jagielloński), prof. dr. hab. Józefowi Ciągwie (Uni-

wersytet Śląski w Katowicach), prof. dr. hab. Jerzemu Paśnikowi (Akademia Humanistyczna im. A. Gieysztora w Pułtusku) oraz prof. dr. hab. Dariuszowi Szostkowi (Uniwersytet Opolski) za podjęcie się trudu recenzji oraz za szczegółowe i życzliwe uwagi merytoryczne zawarte w recenzjach, które w istotny sposób wpłynęły na zawartość prezentowanych Roczników.

Biorąc pod uwagę bardzo szeroki wachlarz tematyczny Roczników, mam nadzieję, że publikacja ta spotka się z życzliwym zainteresowaniem różnych grup Czytelników, począwszy od studentów prawa czy administracji, poprzez osoby zawodowo zajmujące się omawianą tematyką, aż po doktorantów i pracowników naukowych, którzy w swojej pracy podejmują problematykę z obszaru dwóch głównych dyscyplin naukowych: prawa i administracji.

Maciej Borski